Vyvěšeno dne: 26. 10. 2026
Svěšeno dne: 9. 11. 2026

Petra Valová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Jitky Zavřelové a Jana Kratochvíla v právní věci žalobců: **a) JUDr. Naděžda Pašková**, **b) Lubomír Pašek**, zastoupený JUDr. Naděždou Paškovou, advokátkou se sídlem Za Rozhlednou 2751, Roudnice nad Labem, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Město Roudnice nad Labem**, se sídlem Karlovo náměstí 21, Roudnice nad Labem, **II) Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.**, se sídlem Přítkovská 1689, Teplice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2024, čj. KUUK/064526/2024, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 5. 2026, čj. 15 A 20/2024-104,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobci **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podstatou nyní projednávané věci je posouzení, zda byly splněny podmínky pro dodatečné povolení části již realizované stavby splaškové gravitační kanalizace vedené mimo jiné přes pozemky žalobců v katastrálním území Roudnice nad Labem.

[2] Dne 6. 6. 2023 vydal Městský úřad Litoměřice rozhodnutí o dodatečném povolení stavby pro části splaškové gravitační kanalizace na pozemcích parc. č. 1378/59, 1378/61, 1378/66, 1378/67 v k. ú. Roudnice nad Labem v rámci stavby *„Kanalizace a vodovod pro 25 rodinných domů v Roudnici nad Labem, Za Rozhlednou“*. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobců a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci, kteří jsou vlastníky pozemků parc. č. 1378/61 a 1378/67 v k. ú. Roudnice nad Labem, přes něž vede část dodatečně povolované kanalizace, žalobami. Krajský soud v Ústí nad Labem žaloby spojil ke společnému projednání a v záhlaví označeným rozsudkem je zamítl. Rozhodnutí žalovaného neshledal nepřezkoumatelným. Neztotožnil se ani s námitkami týkajícími se nedostatků při dokazování a nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Dospěl k závěru, že případná procesní pochybení správních orgánů neměla vliv na zákonnost jejich rozhodnutí a že podklady obsažené ve správním spise postačovaly k posouzení věci. Nepřisvědčil ani výhradám stěžovatelů proti splnění podmínek pro její dodatečné povolení, projektové dokumentaci, skutečnému provedení a technickému stavu kanalizace, existenci veřejného zájmu na jejím zachování a potřebnosti souhlasu vlastníků dotčených či sousedních pozemků. Současně nepřisvědčil ani námitce, že řízení mělo být pro opožděné doplnění žádosti o dodatečné povolení zastaveno. Podle krajského soudu zjištěné odchylky neprokazovaly nefunkčnost nebo netěsnost kanalizace ani takové ohrožení práv stěžovatelů, které by bránilo jejímu dodatečnému povolení. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníků

[4] Stěžovatelé uplatnili kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Vzhledem k rozsahu kasační stížnosti a obsahové provázanosti jednotlivých výhrad Nejvyšší správní soud pro účely jejich rekapitulace uspořádal kasační námitky následovně.

[5] V prvním okruhu námitek dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. stěžovatelé namítají nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Tvrdí, že krajský soud nevypořádal všechny žalobní námitky, opomenul podstatnou část jejich argumentace, neodůvodnil dostatečně neprovedení navržených důkazů a nevysvětlil některé skutkové ani právní závěry. Současně vytýkají soudu, že při hodnocení kamerového záznamu vycházel z vlastních odborných úvah, učinil nepřípustně skutková zjištění bez potřebných odborných znalostí a mimo rámec zákonem upraveného dokazování. Za vadný považují rovněž závěr krajského soudu, že námitka neodborného provedení či manipulace zkoušky těsnosti byla uplatněna opožděně.

[6] Ve druhém okruhu námitek dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatelé namítají vady správního řízení a nedostatečně zjištěný skutkový stav. Tvrdí především, že správní orgány postupovaly při dokazování v rozporu se zákonem, opřely svá skutková zjištění o důkazy, které řádně neprovedly, a neopatřily dostatečné podklady pro posouzení technického stavu a funkčnosti kanalizace. Konkrétně namítají vadné provedení důkazů protokoly o kamerové prohlídce a zkoušce těsnosti, neprovedení důkazu samotnými kamerovými záznamy, nedostatečné vypořádání znaleckých závěrů a odborných vyjádření, odmítnutí doplnění dokazování výslechem znalce či dalším znaleckým posouzením a neúplné zjištění skutečného stavu stavby. Podle stěžovatelů správní orgány přehlédly důkazy nasvědčující existenci závažných technických vad kanalizace a nesprávně vyhodnotily důkazní význam zkoušky těsnosti.

[7] Ve třetím okruhu námitek dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. stěžovatelé brojí proti právnímu posouzení věci. Namítají zejména, že nebyly splněny zákonné podmínky pro dodatečné povolení stavby, neboť kanalizace je v rozporu se stavebním povolením, projektovou dokumentací, technickými normami a obecnými požadavky na stavby. Dále namítají, že správní orgány nesprávně posoudily význam technických vad kanalizace, otázku její funkčnosti a bezpečnosti, povahu odchylek od projektové dokumentace, možnost jejich řešení až v kolaudačním řízení i význam znaleckých závěrů. Nesouhlasí ani se závěrem o existenci veřejného zájmu na zachování stavby a tvrdí, že správní orgány i krajský soud poskytly nedostatečnou ochranu jejich vlastnickému právu. Současně namítají nesprávný právní závěr o nepotřebnosti souhlasů vlastníků dotčených či sousedních pozemků, nesprávné posouzení otázky souladu stavby s územním rozhodnutím, projektovou dokumentací a technickými požadavky na kanalizační stavby a rovněž nesprávný závěr, že opožděné doplnění žádosti o dodatečné povolení stavby nemělo vést k zastavení řízení. Za nesprávné považují též závěry týkající se vzdálenosti revizních šachet, významu § 59a vodního zákona a absence některých stanovisek a technických podkladů.

[8] V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatelé namítli, že krajský soud vydal a zpřístupnil dvě obsahově odlišná písemná vyhotovení rozsudku. Podle jejich tvrzení byl dne 12. 5. 2026 na úřední desce soudu zveřejněn rozsudek čj. 15 A 20/2024-100, obsahující stručné odůvodnění, zatímco následně jim byl doručen rozsudek čj. 15 A 20/2024-104 s podstatně rozsáhlejším odůvodněním. Dovozují přitom, že při formulaci kasační stížnosti vycházeli z rozsudku zveřejněného na úřední desce soudu a teprve následně zjistili existenci rozsáhlejšího písemného vyhotovení. Z uvedeného důvodu mají za to, že řízení před krajským soudem je zatíženo vadou dosahující intenzity zmatečnosti.

[9] Osoba zúčastněná na řízení I) navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Uvedla, že se krajský soud se všemi podstatnými žalobními námitkami vypořádal, správně posoudil význam případných procesních pochybení při dokazování a dospěl k přezkoumatelným skutkovým i právním závěrům. V této souvislosti poukázala na skutečnost, že stěžovatelé měli možnost se seznámit s podklady ve správním spise, včetně kamerového záznamu, jehož kopii obdrželi, a případné formální nedostatky při práci s těmito podklady proto nemohly ovlivnit zákonnost správních rozhodnutí. Podle osoby zúčastněné na řízení nebyly tvrzené technické vady kanalizace, její nefunkčnost ani zásah do práv stěžovatelů prokázány a kasační stížnost představuje převážně polemiku s hodnocením důkazů a skutkovými závěry správních orgánů a krajského soudu. Zdůraznila rovněž dlouhodobý provoz kanalizace, výsledek zkoušky těsnosti z roku 2022, existenci zákonného věcného břemene podle § 59a vodního zákona, z něhož dovozovala nepotřebnost souhlasu stěžovatelů, a veřejný zájem na zachování kanalizace odvádějící odpadní vody z dotčené lokality.

[10] Žalovaný ani osoba zúčastněná na řízení II) se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posouzení kasační stížnosti zohlednil její značný rozsah a skutečnost, že se jednotlivé kasační námitky ve značné míře překrývají. Stěžovatelé často v rámci jediné argumentace namítají současně vady správního řízení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, nepřezkoumatelnost rozhodnutí správních orgánů i rozsudku krajského soudu a současně dovozují nesprávné právní posouzení věci. Jednotlivé zákonné kasační důvody se tak v jejich argumentaci prolínají natolik, že jejich vypořádání v pořadí, v jakém byly uplatněny, by vedlo k opakování týchž úvah a ke značné nepřehlednosti odůvodnění tohoto rozsudku.

[12] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k věcnému uspořádání kasačních námitek podle jejich skutečného obsahu. Nejprve se bude zabývat námitkami směřujícími proti postupu krajského soudu, včetně tvrzené zmatečnosti, nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku a opomenutí důkazních návrhů. Následně posoudí výhrady vztahující se k řízení před správními orgány, zejména ke zjišťování skutkového stavu a provádění důkazů. Závěrem posoudí námitky nesprávného právního posouzení.

III.a Vady řízení před krajským soudem

Zmatečnost

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, podle níž krajský soud vydal a zpřístupnil dvě obsahově odlišná znění rozsudku, a zatížil tak řízení zmatečností. Stěžovatelé uvedli, že dne 12. 5. 2026 bylo na úřední desce zveřejněno znění rozsudku označené čj. 15 A 20/2024-100, jehož odůvodnění obsahovalo 26 bodů na sedmi stranách, zatímco následně jim bylo doručeno písemné vyhotovení rozsudku čj. 15 A 20/2024-104, jehož odůvodnění obsahuje 65 bodů na čtrnácti stranách. Tvrdili, že při sepisu kasační stížnosti vycházeli ze stručnějšího znění zveřejněného na úřední desce.

[14] Zmatečnost řízení ve správním soudnictví, upravená v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., se týká případů nedostatku podmínek řízení, rozhodování vyloučeným soudcem, nesprávného obsazení soudu či rozhodnutí v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. Stěžovateli tvrzená výhrada ohledně způsobu vyhotovení a zveřejnění rozsudku a rozsahu jeho odůvodnění pod tento kasační důvod nespadá. Může být nicméně podřazena pod jinou vadu řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto posoudil, zda vytýkaný postup krajského soudu představuje vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[15] Při tomto posouzení je třeba vyjít z § 54 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud může rozsudek vyhlásit tak, že jeho plné nebo zkrácené znění vyvěsí na úřední desce soudu po dobu čtrnácti dnů. Ve zkráceném znění přitom soud uvede alespoň výrok a nosné důvody rozsudku. Pokud soud spolu s výrokem zveřejní jen nosné důvody rozhodnutí, není samo o sobě vadou, jestliže následné písemné vyhotovení tyto důvody podrobněji rozvede. Rozhodující není rozdílný počet stran, odstavců ani číslo listu soudního spisu, nýbrž to, zda pozdější písemné vyhotovení zachovává výrok a obsahovou podstatu důvodů, o něž se vyhlášené rozhodnutí opíralo. Písemné vyhotovení nesmí výrok nově založit na odlišném skutkovém nebo právním důvodu, může však nosné úvahy podrobněji vysvětlit a vypořádat dílčí argumentaci (rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2025, čj. 4 Afs 75/2024-43, rozsudek NSS ze dne 2. 9. 2025, čj. 10 Ads 226/2024-48, bod 14, rozsudek NSS ze dne 21. 10. 2019, čj. 3 Azs 201/2018-35, bod 14, nález ÚS ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, bod 42).

[16] V nyní posuzované věci je proto podstatné nikoli samotné srovnání rozsahu znění rozsudku zveřejněného na úřední desce s následným písemným vyhotovením, nýbrž to, zda zveřejněné znění obsahovalo nosné důvody rozhodnutí a zda v písemném vyhotovení nedošlo k jejich obsahové změně.

[17] Nejvyšší správní soud porovnal rozsudek čj. 15 A 20/2024-100 a rozsudek čj. 15 A 20/2024-104, přičemž dospěl k závěru, že rozsudek zveřejněný na úřední desce obsahoval nejen výrok, ale i samostatnou část označenou jako „Odůvodnění (nosné důvody)“, v níž byly vypořádány podstatné okruhy žalobních námitek, zejména otázky nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí, nedodržení lhůty k předložení projektové dokumentace, významu kamerového záznamu a zkoušky těsnosti, hodnocení znaleckého posudku, projektové dokumentace,

technického stavu kanalizace, veřejného zájmu, aplikace § 59a vodního zákona i rozsahu procesních práv žalobců.

[18] Rozsudek čj. 15 A 20/2024-104 tyto závěry podrobněji rozpracoval, doplnil rekapitulaci žalob, vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení a popis průběhu jednání před soudem. Podrobněji se věnoval též důkazním návrhům, včetně důvodů jejich neprovedení, a rozvedl právní argumentaci k jednotlivým žalobním okruhům. Nejvyšší správní soud však neshledal, že by pozdější písemné vyhotovení rozsudku nově založilo zamítnutí žaloby na samostatném důvodu, který by ve zveřejněném rozsudku postrádal obsahový předobraz. Změnila se především míra podrobnosti odůvodnění, nikoli jeho podstata.

[19] Tvrzení stěžovatelů, že kasační stížnost sepisovali pouze podle znění zveřejněného na úřední desce, navíc neodpovídá údajům obsaženým v samotné kasační stížnosti. V jejím záhlaví výslovně uvedli, že napadají rozsudek čj. 15 A 20/2024-104, současně uvedli, že jim byl tento rozsudek dne 18. 5. 2026 doručen do datové schránky, a označili jej jako přílohu kasační stížnosti. Kasační stížnost podali až dne 25. 5. 2026 a právě rozsudek čj. 15 A 20/2024-104 k ní také připojili. V době jejího podání tedy měli úplné písemné vyhotovení rozsudku k dispozici a mohli se s jeho obsahem seznámit. Ani v doplnění kasační stížnosti ostatně neoznačili žádný konkrétní nosný důvod, který by ve zveřejněném znění chyběl a jehož absence by jim znemožnila formulovat určitou kasační námitku.

[20] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal, že by postup krajského soudu při zveřejnění rozsudku čj. 15 A 20/2024-100 a následném doručení rozsudku čj. 15 A 20/2024-104 představoval zmatečnost řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Současně neshledal ani jinou vadu řízení, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Ze srovnání obou verzí rozsudku totiž vyplynulo, že zveřejněné vyhotovení již obsahovalo nosné důvody rozhodnutí a následně doručené písemné vyhotovení je toliko podrobněji rozpracovalo, aniž by změnilo jejich obsahovou podstatu nebo nově založilo zamítavý výrok na jiném právním či skutkovém důvodu.

Nepřezkoumatelnost

[21] Podle ustálené judikatury musí být nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74). Zrušení rozsudku krajského soudu pro nepřezkoumatelnost připadá v úvahu zejména tehdy, není-li z odůvodnění vůbec patrné, jak soud hodnotil podstatné skutkové a právní otázky uplatněné žalobcem. Naopak nelze za nepřezkoumatelný považovat rozsudek, z jehož odůvodnění lze seznat, jaký právní názor soud zaujal k rozhodujícím otázkám projednávané věci, byť by se účastník s tímto názorem neztotožňoval nebo jej považoval za nesprávný (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123).

[22] Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů přitom nemůže být založena tím, že odůvodnění krajského soudu je stručnější, argumentačně úsporné nebo že krajský soud nevyvracel jednotlivě každý dílčí argument uplatněný účastníky řízení. Úkolem soudu není reagovat na každý dílčí argument či podpůrnou úvahu účastníka a jednotlivě ji obsáhle vyvracet; jeho povinností je uchopit obsah a smysl argumentace jako celku a zaujmout stanovisko ke stěžejním skutkovým a právním otázkám projednávané věci (rozsudky NSS ze dne 3. 4. 2014, čj. 7 As 126/2013-19, a ze dne 24. 4. 2014, čj. 7 Afs 85/2013-33, a nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68). Vypořádání stěžejní námitky může současně konzumovat související dílčí argumenty (rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, čj. 7 Afs 85/2013-33). Jak nadto zdůraznil rozšířený senát Nejvyššího správního

soudu, přezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu není hodnotou sama o sobě. Zrušení rozhodnutí krajských soudů pro nepřezkoumatelnost zpravidla nevede k vyřešení sporu, ale naopak k prodloužení a prodražení soudního řízení. I proto je třeba ke kasačnímu důvodu spočívajícímu v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů přistupovat zdrženlivě a vyhrazovat jej pouze pro případy skutečně závažného deficitu soudního odůvodnění (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 2 As 196/2016-123, body 29 a 30).

[23] Napadený rozsudek těmto požadavkům vyhovuje. Krajský soud své názory formuloval srozumitelně a jeho závěry jsou argumentačně podpořeny. Z odůvodnění rozsudku je patrné, jak krajský soud vymezil předmět přezkumu, z jakého skutkového stavu vycházel, jaké právní otázky považoval za rozhodné a proč žaloby zamítl. Krajský soud se zabýval namítanými vadami správního řízení, způsobem provedení a hodnocení důkazů včetně znaleckého posudku a odborných vyjádření Ing. Jindřicha, projektovou dokumentací, skutečným technickým stavem kanalizace, veřejným zájmem, tvrzeným zásahem do vlastnického práva stěžovatelů, otázkou souhlasu vlastníků pozemků a splněním dalších podmínek dodatečného povolení stavby. Není proto důvodná námitka, že by rozsudek postrádal skutkové nebo právní důvody rozhodnutí. Skutečnost, že stěžovatelé s právním posouzením krajského soudu nesouhlasí, sama o sobě nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76).

[24] Nelze přisvědčit ani tvrzení stěžovatelů, že krajský soud pominul jejich výhrady proti způsobu provedení důkazů a zjištění skutkového stavu. Krajský soud se zabýval postupem správních orgánů při nakládání s protokoly o kamerové prohlídce a zkoušce těsnosti i neprovedením důkazu samotným kamerovým záznamem. Procesní nedostatky nezamlčel, ale vysvětlil, proč podle jeho názoru nemohly mít vliv na zákonnost správních rozhodnutí. Současně posoudil i námitky týkající se technického stavu kanalizace, významu kamerových podkladů, znaleckého posudku Ing. Jindřicha a potřeby dalšího odborného dokazování. Krajský soud se současně zabýval i námitkou nedostatečného vypořádání znaleckého posudku a odborných vyjádření Ing. Jindřicha a srozumitelně vysvětlil, proč považoval odůvodnění žalovaného za dostačující.

[25] Obdobně dostatečně se krajský soud vypořádal s námitkami směřujícími proti projektové dokumentaci. Posoudil tvrzený rozpor mezi dokumentací a skutečným provedením kanalizace, význam nepravidelného podélného profilu i vztah skutečného provedení stavby k původnímu stavebnímu povolení a technické zprávě z roku 1998. Zabýval se rovněž námitkami týkajícími se rozsahu projektové dokumentace, chybějících stanovisek a dalších podkladů, přičemž vysvětlil, proč podle jeho názoru tyto výhrady nemohly být úspěšné.

[26] Krajský soud posoudil i námitky týkající se opožděného doplnění žádosti, souladu stavby s územním rozhodnutím, vzdálenosti revizních šachet, existence veřejného zájmu, aplikace § 59a vodního zákona i otázky souhlasu vlastníků dotčených a sousedních pozemků. Zabýval se rovněž významem obecně formulovaných námitek porušení zásad správního řízení a ustanovení stavebního práva prostřednictvím posouzení konkrétních skutkových a právních výhrad, na nichž stěžovatelé tato obecná tvrzení založili. Samotná skutečnost, že se krajský soud jednotlivě nevyjádřil ke každému stěžovateli citovanému rozhodnutí, nepředstavuje nepřezkoumatelnost jeho rozsudku.

Další vady v řízení před krajským soudem

[27] Stěžovatelé předně namítají, že krajský soud opomenul jimi navržené důkazy. Tato námitka není důvodná. Podle ustálené judikatury není soud povinen provést všechny důkazy navržené účastníkem řízení. Je však povinen o důkazních návrzích rozhodnout a v odůvodnění svého

rozhodnutí vysvětlit, proč navržené důkazy neprovedl (nález Ústavního soudu ze dne 5. 8. 2009, sp. zn. I. ÚS 1561/08).

[28] Krajský soud postupoval v souladu s uvedenou judikaturou. Zdůvodnil, proč nevyhověl důkazním návrhům. Kamerovými záznamy včetně připojených zpráv, znaleckým posudkem a odbornými vyjádřeními Ing. Jindřicha, projektovou dokumentací, protokolem o místním ohledání, stavebním povolením, technickou zprávou, prvostupňovým rozhodnutím a rozhodnutím žalovaného neprováděl dokazování proto, že tyto podklady byly součástí správních spisů. Výslech znalce Ing. Jindřicha ani jiného znalce neprovedl proto, že obsah správních spisů považoval za dostatečný pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí. Sdělení Ministerstva spravedlnosti týkající se řízení se znalcem neprovedl pro nadbytečnost, neboť výsledek tohoto řízení nepovažoval za významný pro posouzení věci. Důvody neprovedení navržených důkazů jsou tedy z napadeného rozsudku zřetelně seznatelné.

[29] Nejvyšší správní soud se dále zabýval konkrétními výhradami stěžovatelů proti postupu krajského soudu při posouzení včasnosti jejich tvrzení a při práci s kamerovým záznamem a odbornými podklady. Ani tyto výhrady neshledal důvodnými.

[30] Stěžovatelé krajskému soudu vytýkali, že nesprávně považoval za opožděné tvrzení o možném zmanipulování zkoušky těsnosti z roku 2022. V žalobách sice zpochybňovali věrohodnost této zkoušky a poukazovali na dřívější tlakovou zkoušku společnosti FEKO-LT s.r.o., kterou považovali za zfalšovanou, z obsahu žalob však nevyplývá, že by již v žalobní lhůtě tvrdili konkrétní skutečnosti svědčící o neodborném provedení či manipulaci právě se zkouškou těsnosti ze dne 6. 6. 2022. V žalobách zpochybňovali především způsob procesního použití protokolu o této zkoušce a z dřívějšího sporného podkladu dovozovali obecnou pochybnost o její věrohodnosti. Teprve při jednání před krajským soudem stěžovatelé své obecné pochybnosti doplnili o konkrétní tvrzení, že nemohli sledovat průběh zkoušky ani se bezprostředně po jejím provedení seznámit s jejím výsledkem. Současně nově uvedli, že se v okolí kanalizace šíří zápach a vyskytují hlodavci. Tato tvrzení nepředstavovala pouze podrobnější rozvedení dříve uplatněné pochybnosti o důkazní hodnotě zkoušky, ale přinášela nové skutkové okolnosti, z nichž stěžovatelé dovozovali její neodbornost či zmanipulování (rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2014, čj. 8 Afs 106/2014-26). Krajský soud proto nepochybil, pokud k nim pro jejich opožděnost nepřihlédl. Lze dodat, že krajský soud původní, včas uplatněné pochybnosti o důkazní hodnotě zkoušky těsnosti bez odpovědi neponechal. Zabýval se procesním postupem správních orgánů při práci s protokolem o zkoušce těsnosti, možností stěžovatelů se s tímto podkladem seznámit a vyjádřit se k němu i jeho důkazním významem pro posouzení, zda je kanalizace vodotěsná a zda nedochází k průsakům. Pochybnosti vyvozované z dřívějších podkladů nebo samotný nesouhlas s výsledkem zkoušky samy o sobě nepostačují k závěru, že zkouška těsnosti z roku 2022 byla provedena neodborně nebo zmanipulována. Ani tato kasační námitka proto není důvodná.

[31] Stěžovatelé rovněž namítali, že krajský soud kamerový záznam z června 2022 při jednání jako důkaz neprovedl, přesto z něj při posouzení věci vycházel. Z odůvodnění rozsudku podle nich plyne, že krajský soud tento záznam zhlédl a učinil z něj skutkové závěry, aniž by bylo zřejmé, jakým způsobem tak učinil. Dovozují proto, že dokazování proběhlo mimo jednání a bez jejich přítomnosti, čímž jim byla odňata možnost se k tomuto důkazu vyjádřit.

[32] Nejvyšší správní soud připomíná, že při přezkumu správního rozhodnutí soud neprovádí dokazování skutečnostmi obsaženými ve správním spise. Správní spis je obrazem průběhu a výsledků správního řízení a slouží soudu jako podklad pro posuzování zákonnosti napadeného rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 27. 9. 2006, čj. 7 Afs 39/2005-53, ze dne 29. 6. 2011,

čj. 7 As 68/2011-75, a ze dne 15. 2. 2018, čj. 9 As 430/2017-101, bod 96). To se týká i zvukových či obrazových záznamů založených ve správním spise; soud je k důkazu neprovádí, avšak při přezkumu žalobních námitek vychází z jejich obsahu, který je součástí správního spisu (rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2022, čj. 2 As 28/2021-33, bod 18).

[33] V nyní projednávané věci byl kamerový záznam z června 2022 součástí správního spisu. Krajský soud jej proto nemusel provádět jako samostatný důkaz, nýbrž jej mohl zohlednit jako součást podkladů, z nichž správní orgány při rozhodování vycházely. Krajský soud přitom nemohl prostřednictvím tohoto záznamu činit vlastní skutková zjištění, která by nahrazovala nebo doplňovala skutková zjištění správních orgánů, mohl však ověřit, zda jejich závěry nejsou s obsahem správního spisu v rozporu. Skutečnosti týkající se nepravidelného spádu potrubí, jeho obloukového vedení a místního protispádu již vyplývaly z dalších podkladů správního spisu, zejména z protokolu o kamerové prohlídce a ze znaleckého posudku Ing. Jindřicha. Závěr správních orgánů, že nebyl prokázán únik odpadních vod ani takový stav potrubí, který by bránil jeho funkci, pak vycházel ze souhrnu podkladů, zejména z protokolu o kamerové prohlídce, zkoušky těsnosti a dosavadního provozu kanalizace. Krajský soud tedy kamerovým záznamem sám nedoplňoval skutkový stav o nové rozhodné skutečnosti. Námitka, podle níž provedl dokazování videozáznamem mimo jednání a bez přítomnosti stěžovatelů, proto není důvodná.

[34] Důvodná není ani související námitka, že krajský soud bez potřebných odborných znalostí sám posoudil technický stav kanalizace. Krajský soud při soudním přezkumu dodatečného povolení stavby sám neprováděl odborné posouzení technického stavu kanalizace ani nenahrazoval činnost správních orgánů či odborných osob, nýbrž přezkoumával, zda skutkové a právní závěry správních orgánů mají oporu ve spise a zda odpovídají podkladům shromážděným ve správním řízení. Nevyslovil vlastní odbornou tezi o tom, jaký sklon či technické provedení kanalizačního potrubí je správné. Posuzoval pouze to, zda správní orgány mohly na základě výsledku zkoušky těsnosti, kamerových podkladů, znaleckého posudku a dosavadního provozu dospět k závěru, že nebyla prokázána netěsnost ani nefunkčnost kanalizace.

[35] Skutečnost, že stěžovatelé s hodnocením těchto podkladů nesouhlasí a dovozují z nich jiné závěry, sama o sobě neznamená, že byl krajský soud povinen opatřit další odborné posouzení. Povinnost doplnit dokazování nebo opatřit další odborné posouzení nevzniká pouze proto, že účastník z již shromážděných podkladů dovozuje jiné skutkové závěry než správní orgán nebo soud. Krajský soud proto nepochybil, pokud při přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí vyšel z odborných podkladů obsažených ve správním spise a neshledal potřebu jejich dalšího doplnění (rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2016, čj. 4 As 143/2016-29). Nejvyšší správní soud neshledal ani jinou vadu řízení před krajským soudem, která by mohla mít za následek nezákonnost jeho rozsudku, ani porušení práva stěžovatelů na spravedlivý proces.

[36] Nelze přisvědčit ani námitce, že by postupem krajského soudu v řízení došlo k porušení práva stěžovatelů na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatelé měli možnost seznámit se s podklady správního řízení, včetně odborných podkladů týkajících se technického stavu kanalizace, vyjádřit se k nim a uplatnit vlastní argumentaci zpochybňující jejich obsah a důkazní význam. Krajský soud se jejich námitkami zabýval a své závěry odůvodnil. Samotná skutečnost, že krajský soud nepřijal argumentaci stěžovatelů nebo nevyhověl jejich procesním návrhům, přitom bez dalšího neznamená porušení jejich práva na spravedlivý proces.

III.b Vady řízení před správními orgány

[37] Stěžovatelé obsáhle poukazují na vady řízení, které předcházelo vydání napadeného správního rozhodnutí. Namítají zejména, že správní orgány neprovedly některé důkazy zákonem stanoveným

způsobem, vycházely z podkladů, jimiž nebylo řádně provedeno dokazování, a nedostatečně zjistily technický stav kanalizace. Vytýkají jim především způsob nakládání s protokoly o kamerových prohlídkách a zkoušce těsnosti, neprovedení důkazu samotnými kamerovými záznamy z let 2016 a 2022, nesprávné hodnocení znaleckého posudku a odborných vyjádření Ing. Jindřicha, odmítnutí výslechu znalce či opatření dalšího znaleckého posudku a nedostatečné zohlednění výsledků místního ohledání.

[38] Nejvyšší správní soud těmto námitkám nepřisvědčil. Správní orgány měly k dispozici podklady umožňující posoudit skutečný průběh potrubí, jeho technické odchylky, funkčnost a těsnost. Správní orgány přitom nezpochybňovaly, že kanalizace byla provedena v odlišné trase, že její podélný profil není pravidelný a že potrubí vykazuje místní protispád. Spornou byla především otázka, zda z těchto odchylek vyplývá netěsnost, nefunkčnost či takové bezpečnostní riziko, které by dodatečnému povolení bránilo.

[39] Správní orgány měly k dispozici dokumentaci stavby, geodetické zaměření, protokoly o kamerových prohlídkách, protokol o zkoušce těsnosti, protokol o místním ohledání a odborné podklady předložené stěžovateli. Z těchto podkladů vycházely při posouzení skutečného průběhu potrubí, jeho podélného profilu a technických odchylek, na něž stěžovatelé poukazovali. Závěr, že nebyl prokázán únik odpadních vod, žalovaný opřel zejména o protokol o zkoušce těsnosti ze dne 6. 6. 2022. Skutkový stav byl proto zjištěn v rozsahu potřebném pro posouzení podmínek dodatečného povolení stavby (§ 3 a § 50 odst. 4 správního řádu). Samotná možnost budoucí změny technického stavu kanalizace nemůže zpochybnit zákonnost rozhodnutí založeného na skutkovém stavu zjištěném v době jeho vydání.

[40] Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by namítaná procesní pochybení správních orgánů při nakládání s některými podklady dosahovala intenzity vyžadující zrušení jejich rozhodnutí. Stěžovatelé v této souvislosti poukazují na to, že správní orgány formálně neprovedly důkaz listinami, konkrétně protokolem o zkoušce těsnosti a protokolem z kamerové prohlídky. Podle § 53 odst. 6 správního řádu se o provedení důkazu listinou učiní záznam do spisu; je-li důkaz prováděn za přítomnosti účastníků nebo zúčastněných osob, listina se přečte nebo se sdělí její obsah. V souladu s § 51 odst. 2 správního řádu musí být účastníci o provádění důkazů mimo ústní jednání včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení.

[41] Zdejší soud opakovaně konstatoval, že pokud správní orgán neprovedl důkaz listinou v souladu s § 53 odst. 6 správního řádu, jednalo se o vadu řízení. Tato vada nicméně nemá vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé za situace, že listina byla součástí správního spisu, s jehož kompletním obsahem se mohl účastník řízení seznámit a vyjádřit se k němu před vydáním rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 8. 2. 2012, čj. 3 As 29/2011-51, ze dne 25. 4. 2019, čj. 2 As 258/2017-48, a ze dne 9. 8. 2017, čj. 7 As 168/2017-35).

[42] V nyní projednávané věci správní orgány skutečně neprovedly důkaz protokolem o zkoušce těsnosti a protokolem z kamerové prohlídky způsobem předpokládaným v § 53 odst. 6 správního řádu, neboť stěžovatelé nebyli o provedení těchto důkazů mimo ústní jednání vyrozuměni a ve spise není založen záznam o jejich provedení. Tato skutečnost však sama o sobě nemohla vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Oba protokoly byly součástí správního spisu, stěžovatelé měli možnost se s nimi seznámit a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. Této možnosti využili při nahlížení do spisu dne 27. 7. 2022 a z jejich následných podání vyplývá, že obsah uvedených podkladů znali a věcně proti nim brojili. Za těchto okolností proto nebyla zkrácena jejich možnost se s podklady rozhodnutí seznámit a uplatnit k nim své námitky (rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2023, čj. 8 As 169/2021-39).

[43] Stěžovatelé dále namítají, že správní orgány neprovedly důkaz samotnými videozáznamy z let 2016 a 2022. Dokazování promítnutím audiovizuálního záznamu se svou podstatou nejvíce blíží dokazování ohledáním. Provádí-li správní orgán takový důkaz mimo ústní jednání, musí být o něm sepsán protokol (§ 18 odst. 1 a § 54 správního řádu; usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 3. 4. 2012, čj. 7 As 57/2010-82; rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2023, čj. 8 As 169/2021-39). Současně však rozšířený senát výslovně podotkl, že *nikterak nepředjímá procesní důsledky případného nedodržení zákonných náležitostí týkajících se protokolu o promítnutí audiovizuálního záznamu*. Pokud tedy správní orgán provede dokazování audiovizuálním záznamem, aniž by sepsal protokol o provedení důkazu, zatíží řízení vadou. Tato vada nicméně nemusí mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], pokud účastník měl možnost se s obsahem důkazního prostředku seznámit a vyjádřit se k němu (§ 36 odst. 3 správního řádu).

[44] V nynější věci ze správního spisu ani z odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nevyplývá, že by žalovaný provedl samotný videozáznam jako samostatný důkaz. Žalovaný již ve vyjádření k žalobě uvedl, že záznam z roku 2022 považoval za zdroj informací připojený k protokolu a že bezprostředním podkladem jeho rozhodnutí byl protokol o kamerové prohlídce. Správní orgány tedy videozáznam samostatně jako důkaz neprováděly. I kdyby však bylo možno dovodit, že z jeho obsahu při rozhodování vycházely, absence protokolu o jeho provedení by v nynější věci nepředstavovala vadu mající vliv na zákonnost rozhodnutí. Z protokolu o nahlížení do spisu ze dne 27. 7. 2022 je zřejmé, že stěžovatelům byla při nahlížení do spisu pořízena kopie flash disku obsahující kamerovou prohlídku a z jejich podání je zřejmé, že se s obsahem záznamu seznámili a vycházeli z něj při formulaci svých námitek. Formální provedení videozáznamu by jim proto za daných okolností neposkytlo další procesní práva.

[45] Neprovedení samotného videozáznamu neznamená, že žalovaný neměl dostatečné podklady pro rozhodnutí. Skutečný průběh potrubí a zjištěné technické odchylky byly zachyceny také v protokolech o kamerových prohlídkách, geodetickém zaměření a odborných podkladech Ing. Jindřicha. Závěr o těsnosti kanalizace žalovaný založil na samotném protokolu o zkoušce těsnosti. Rozhodující skutkové závěry tedy mají oporu v podkladech odlišných od samotného videozáznamu. Obdobně ani případné neprovedení kamerového záznamu z roku 2016 nemohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí, neboť relevantní zjištění z této prohlídky byla zachycena v příslušném protokolu a promítla se i do odborných podkladů Ing. Jindřicha.

[46] Důvodné nejsou ani výhrady proti hodnocení znaleckého posudku Ing. Jindřicha a jeho odborných vyjádření. Žalovaný nezpochybnil podstatná popisná zjištění týkající se skutečného průběhu potrubí, jeho nepravidelného sklonu a existence lokálních protispádů. Nepřevzal však navazující závěr, podle něhož z těchto skutečností nutně vyplývá netěsnost kanalizace a únik odpadních vod do okolního prostředí, neboť jej nepovažoval za slučitelný s výsledkem zkoušky těsnosti. Zkouška těsnosti sama o sobě nevyvrací existenci uvedených technických odchylek, žalovaný ji však použil k posouzení jejich skutečného dopadu na těsnost kanalizace. Takové hodnocení není vnitřně rozporné. Výsledek zkoušky těsnosti byl způsobilý vyvrátit tvrzení o úniku odpadních vod v době jejího provedení, nikoli popis skutečného technického provedení potrubí.

[47] Z odůvodnění rozhodnutí je současně dostatečně seznatelné, proč žalovaný nosný závěr odborné argumentace Ing. Jindřicha nepřevzal. Jeho závěry posoudil ve spojení s ostatními podklady a vysvětlil, proč jim v rozhodném rozsahu nepřisvědčil. Za této situace nebyl povinen samostatně reagovat na každé dílčí tvrzení obsažené v jednotlivých odborných podkladech. Ačkoli se žalovaný s odbornými vyjádřeními Ing. Jindřicha ze dne 31. 8. 2021 a 17. 2. 2024 výslovně a samostatně nevypořádal, z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že důvody, pro které nepřevzal

závěry jeho znaleckého posudku, dopadají i na odbornou argumentaci obsaženou v těchto vyjádřeních. V tomto rozsahu se tak se znaleckým posudkem i odbornými vyjádřeními dostatečně vypořádal, byť nikoli u každého z těchto podkladů odděleně a výslovně. Ani obecná možnost budoucí poruchy kanalizace tento závěr nezpochybňuje, neboť pro přezkum rozhodnutí je rozhodný skutkový stav v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[48] Správní orgány nebyly povinny opatřit nový či revizní znalecký posudek ani vyslechnout znalce Ing. Jindřicha. Potřeba dalšího odborného dokazování by vyvstala zejména tehdy, pokud by k téže rozhodné odborné otázce existovaly rovnocenné rozporné znalecké posudky nebo pokud by dosavadní podklady neumožňovaly zjistit stav věci bez důvodných pochybností. V projednávané věci nebyla podstatná popisná zjištění o skutečném průběhu potrubí mezi žalovaným a znalcem v zásadě sporná. Rozdíl spočíval především v posouzení jejich dopadu na těsnost kanalizace, který žalovaný vyhodnotil ve spojení s výsledkem zkoušky těsnosti. Nešlo přitom o nahrazování odborného posouzení vlastními technickými úvahami správních orgánů, nýbrž o hodnocení důkazní hodnoty závěrů Ing. Jindřicha ve vztahu k výsledku zkoušky těsnosti a dalším podkladům ve spise. Znalecký posudek a protokol o zkoušce těsnosti přitom samy o sobě nepředstavují dva rovnocenné znalecké posudky s rozpornými závěry. Judikatura vyžadující odstranění takového rozporu výslechem znalců, popřípadě revizním posudkem, proto nedopadá bez dalšího (rozsudky NSS ze dne 17. 6. 2015, čj. 1 As 168/2014-27, body 37 a 38, a ze dne 16. 10. 2019, čj. 7 As 236/2018-49, body 21 a 22). Za této situace nebylo nezbytné vyslechnout znalce pouze za účelem zopakování jeho písemných závěrů ani opatřovat další znalecký posudek (rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2016, čj. 4 As 143/2016-29).

[49] Závěr o dostatečně zjištěném skutkovém stavu nezpochybňují ani výhrady týkající se místního ohledání. Stěžovatelé v kasační stížnosti namítají, že z rozhodnutí není zřejmé, jak správní orgány protokol o místním ohledání hodnotily. Správní orgány ovšem na protokolu o místním ohledání nezaložily své rozhodující skutkové závěry. Ty vycházely především z geodetického zaměření, kamerových prohlídek, zkoušky těsnosti a dalších odborných podkladů založených ve spise. Z protokolu navíc vyplývalo zjištění výškového lomu, jehož existenci žalovaný nepopíral. Sporný byl jeho význam pro funkčnost a těsnost kanalizace, nikoli samotná existence nepravidelného průběhu potrubí.

[50] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že správní orgány měly k dispozici dostatečný soubor vzájemně se doplňujících podkladů a zabývaly se rovněž důkazními návrhy a odbornou argumentací stěžovatelů. Procesní pochybení při provádění některých důkazů neomezila procesní práva stěžovatelů způsobem, který by se mohl projevit ve výsledku řízení. Stěžovatelé znali obsah rozhodných podkladů, mohli proti nim uplatnit výhrady a správní orgány se jejich podstatou zabývaly. Uvedený postup proto neporušil ani jejich právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

III.c Nesprávné právní posouzení

[51] Poslední skupina kasačních námitek se týká samotných podmínek, za nichž lze již provedenou stavbu dodatečně povolit. V této souvislosti je nutné odlišit rozpor stavby s původním povolením, který je důvodem vedení řízení o jejím dodatečném povolení, od případného rozporu skutečně provedené stavby s požadavky, jejichž splnění je podmínkou vydání dodatečného povolení. Ne každá odchylka od původního povolení proto dodatečné povolení vylučuje. Současně však samotná existence a užívání stavby nepostačují k závěru, že jsou splněny podmínky jejího dodatečného povolení.

[52] Účelem řízení o dodatečném povolení stavby je posoudit, zda lze stavbu provedenou bez potřebného rozhodnutí nebo v rozporu s ním dodatečně uvést do souladu s veřejným stavebním právem. Stavebník nebo vlastník stavby musí prokázat splnění podmínek podle § 129 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále též „stavební zákon“). Nese tedy břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně skutečností, z nichž splnění těchto podmínek dovozuje (rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2017, čj. 8 As 17/2016-154, bod 28).

[53] Správní orgán posuzuje skutečně provedenou stavbu a zkoumá zejména její soulad s požadavky územního plánování, omezeními vyplývajícími ze zvláštních právních předpisů, obecnými požadavky na výstavbu a veřejnými zájmy chráněnými zvláštními právními předpisy. Zjištění, že stavba byla provedena odlišně od původního povolení, proto samo o sobě nevede k závěru o nemožnosti jejího dodatečného povolení. Rozhodující je, zda skutečně provedená stavba splňuje zákonné podmínky pro vydání dodatečného povolení.

[54] Stěžovatelé zákonnost dodatečného povolení zpochybňují především tvrzením, že kanalizace vykazuje závažné technické vady a odporuje původnímu stavebnímu povolení, technické zprávě Ing. Melena, projektové dokumentaci, technickým normám a obecným požadavkům na výstavbu. Podle jejich názoru nebyla prokázána bezpečnost a dlouhodobá provozuschopnost stavby a dodatečné povolení nepřiměřeně zasahuje do jejich vlastnického práva. Dále namítají nedostatky projektové dokumentace, nesoulad stavby s územním rozhodnutím, nedodržení požadavků na revizní šachty, absenci některých stanovisek a technických podkladů, neexistenci veřejného zájmu, potřebu jiné trasy kanalizace, dopady jejího umístění na pozemky stěžovatelů a nedostatek souhlasu vlastníků dotčených a sousedních pozemků. Stěžovatelé současně poukazují na to, že řízení mělo být pro opožděné doplnění žádosti zastaveno.

[55] Nejvyšší správní soud těmto námitkám nepřisvědčil. Správní orgány ani krajský soud nezpochybnily, že skutečné provedení kanalizace se od původního stavebního povolení a předložené dokumentace odchyluje. Z podkladů vyplývá zejména odlišné trasování části kanalizace, nepravidelný podélný profil a místní protispád. Tyto skutečnosti proto nebylo možné bagatelizovat jako neexistující či zcela bezvýznamné. Pro rozhodnutí však bylo podstatné, zda jejich povaha a konkrétní důsledky brání splnění veřejnoprávních podmínek dodatečného povolení.

[56] Správní orgány při posouzení této otázky vycházely z toho, že kanalizace je provozována od roku 1999, odvádí odpadní vody z napojených nemovitostí, nebyly doloženy konkrétní poruchy odtoku a zkouška těsnosti z roku 2022 neprokázala úniky. Zároveň nepominuly nepravidelný sklon, obloukové vedení potrubí ani místní protispád. Za této situace mohly uzavřít, že samotná existence uvedených odchylek neprokazuje netěsnost, nefunkčnost či nebezpečnost stavby. Pro opačný závěr by musel být zjištěn konkrétní nepříznivý dopad na technické vlastnosti stavby nebo na zájmy chráněné právními předpisy. Takový dopad však ve správním řízení prokázán nebyl.

[57] Stěžovatelé v této souvislosti poukazují zejména na rozpor kanalizace s technickými normami a s technickou zprávou z roku 1998. Žalovaný se jejich argumentací zabýval a výslovně připustil, že technické normy, na něž odkazuje právní předpis, nelze odmítnout jen s poukazem na jejich obecně nezávaznou povahu. Současně však bylo třeba rozlišit, které požadavky se na stavbu vzhledem k době jejího provedení vztahují a zda zjištěné odchylky skutečně znamenají nesplnění podmínek podle § 129 odst. 3 stavebního zákona. Žalovaný přitom nezpochybnil nepravidelný sklon, obloukové vedení ani místní protispád potrubí. Ve spojení s výsledkem zkoušky těsnosti a dlouhodobým provozem stavby však neshledal, že by tyto odchylky prokazovaly netěsnost či nefunkčnost kanalizace. Krajský soud tento závěr přezkoumal. Samotná existence technické

odchylky proto za skutkového stavu zjištěného v této věci nepostačuje k závěru, že nebyly splněny podmínky dodatečného povolení.

[58] Důvodné nejsou ani námitky týkající se projektové dokumentace. Žalovaný výslovně uvedl, že výkres skutečného provedení stavby nekoresponduje plně s předmětem žádosti a že podélný profil neodpovídá skutečnosti zjištěné při kamerových prohlídkách. Tento nedostatek tedy nezamlčel. Zároveň však vycházel z toho, že skutečná trasa a technické provedení posuzovaného úseku byly správním orgánům známy z geodetického zaměření, kamerových prohlídek a dalších podkladů a že nedostatek grafického zachycení nebránil identifikaci stavby ani posouzení jejího stavu. V tomto rozsahu jeho závěr obstojí.

[59] Krajský soud se následně zabýval tím, zda odlišný podélný profil představuje takovou odchylku, která brání dodatečnému povolení stavby. Vycházel přitom z § 118 odst. 7 stavebního zákona a za rozhodující považoval, že zjištěná odchylka nemění trasu potrubí, nýbrž se týká jeho podélného profilu. S ohledem na výsledek zkoušky těsnosti, dosavadní provoz kanalizace a absenci doložených poruch odtoku dospěl k závěru, že odchylka nemá prokázaný dopad na funkčnost kanalizace. Stěžovatelé přitom netvrdí ani nedokládají konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit opak. Pokud krajský soud dále uvedl, že odchylka může být zachycena v dokumentaci předkládané v navazujícím kolaudačním postupu, nešlo o nosný důvod jeho rozhodnutí. Stěžovatelé sice namítají, že navazující kolaudační řízení nebude vedeno, neboť stavebník dosud nepožádal o kolaudační souhlas a správní orgány jeho provedení nepovažovaly za potřebné. Tato okolnost však sama o sobě nemůže zpochybnit zákonnost dodatečného povolení stavby. Pro vydání dodatečného povolení bylo rozhodující, že odlišný podélný profil nebyl spojen s prokázanou nefunkčností, netěsností ani jiným negativním dopadem na provoz kanalizace a že skutečný stav stavby byl správním orgánům znám z podkladů založených ve spise.

[60] Důvodná není ani výhrada, že projektová dokumentace nezachycovala pozemky parc. č. 1378/59 a 1378/66. Krajský soud vyšel z toho, že tyto pozemky nejsou ve vlastnictví stěžovatelů, kteří mohli podle § 114 odst. 1 stavebního zákona uplatňovat námitky proti projektové dokumentaci pouze v rozsahu přímého dotčení svých práv. Současně bylo možné celý dodatečně povolovaný úsek kanalizace identifikovat z výroku správního rozhodnutí, geodetického zaměření a dalších podkladů ve správním spise. Stěžovatelé neuvedli, jak se nezachycení uvedených pozemků v dokumentaci konkrétně projevilo v jejich vlastnickém právu nebo znemožnilo identifikaci části kanalizace umístěné na jejich pozemcích. Ani tato námitka proto nemůže vést ke zrušení napadeného rozsudku.

[61] Důvodná není ani námitka nesouladu stavby s územním rozhodnutím. Krajský soud vysvětlil, že územní rozhodnutí ze dne 16. 3. 1998 vymezovalo stavbu komunikace a doprovodných sítí, obsahovalo místo napojení kanalizace na stávající kanalizaci a jeho součástí byl situační výkres zachycující její trasu. Správní orgány současně posoudily soulad dodatečně povolované části s územně plánovací dokumentací. Kasační stížnost proti těmto konkrétním závěrům nestaví argumentaci, která by prokazovala jejich nesprávnost.

[62] Nedůvodná je i námitka opožděného doplnění podkladů a nezastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu. Řízení se podle tohoto ustanovení zastaví tehdy, jestliže žadatel neodstraní podstatné vady žádosti bránící pokračování v řízení. Samotné marné uplynutí správním orgánem stanovené lhůty takové následky bez dalšího nevyvolává, byly-li vady následně odstraněny a žádost bylo před vydáním rozhodnutí možné věcně projednat. V projednávané věci byly podklady před vydáním rozhodnutí doplněny a správní orgány nerozhodovaly o žádosti, jejíž vady by dosahovaly takové intenzity, že by bránily pokračování v řízení. Stěžovatelé současně nevysvětlili, jak samotné

opožděné doplnění podkladů zasáhlo do jejich procesních práv nebo ovlivnilo věcné posouzení stavby. Smyslem § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu nadto není žadatele trestat za nedodržení lhůty, ale vést jej k tomu, aby svoji žádost zkompletoval v přiměřené době. Jde o lhůtu pořádkovou, nikoli propadnou (rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2022, čj. 7 As 411/2021-24, bod 18).

[63] Co se týče vzdálenosti revizních šachet, stěžovatelé poukazovali jednak na limit vyplývající z pozdější vyhláškové úpravy, jednak na požadavek původní technické zprávy, aby změny směru nebo sklonu byly řešeny v šachtách. Krajský soud správně uvedl, že vyhláška č. 428/2001 Sb. nebyla v době realizace kanalizace účinná. Z tohoto důvodu nelze pouze z § 19 odst. 12 této vyhlášky dovozovat nezákonnost provedení kanalizace v letech 1998 a 1999. Krajský soud dále vyšel z toho, že délka kanalizace na pozemcích stěžovatelů činí 42,94 m, a nedosahuje tedy limitu 50 m, na nějž stěžovatelé odkazovali. K argumentaci technickou zprávou z roku 1998 je třeba dodat, že žalovaný ani krajský soud existenci nepravidelného sklonu a místního protispádu nepopřeli. Z podkladů však nedovodili, že právě absence další šachty v dodatečně povolovaném úseku způsobuje nefunkčnost či netěsnost kanalizace. Samotné šachty byly podle správních orgánů vybudovány v souladu s původním stavebním povolením a nebyly předmětem řízení o dodatečném povolení posuzované části potrubí. Ani tvrzená absence další šachty proto sama o sobě neprokazuje netěsnost, nefunkčnost nebo konkrétní bezpečnostní riziko.

[64] Stěžovatelé dále namítají absenci stanoviska orgánu životního prostředí a zpochybňují, že bylo prokázáno řádné obsypání potrubí. Ani tato námitka není důvodná. Žalovaný vysvětlil, že šlo o dlouhodobě existující podzemní stavbu a že odchýlení její trasy podle jeho názoru nevytvořilo oproti původně povolenému stavu nové vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Krajský soud současně poukázal na to, že stěžovatelé nespojili tvrzenou absenci jednotlivých podkladů s konkrétním zásahem do svých práv. Ani v kasační stížnosti nevysvětlují, jak se absence namítaných podkladů mohla konkrétně projevit v jejich právní sféře nebo ovlivnit zákonnost dodatečného povolení. Samotné tvrzení, že nebylo prokázáno řádné obsypání potrubí, bez dalšího neprokazuje, že potrubí bylo provedeno vadně nebo že tato okolnost měla konkrétní dopad na funkčnost kanalizace či právní sféru stěžovatelů. Otázkou skutečného technického stavu a funkčnosti kanalizace se správní orgány zabývaly na základě podkladů obsažených ve spise; stěžovatelé nepředložili konkrétní důkaz, který by jejich závěr v tomto směru zpochybnil.

[65] Stěžovatelé dále namítali, že správní orgány měly upřednostnit jiné trasování kanalizace, které by méně zasahovalo do jejich vlastnického práva. Předmětem řízení však nebylo umístění nové stavby ani výběr z několika variant jejího vedení, nýbrž posouzení, zda již provedená část kanalizace splňuje podmínky dodatečného povolení. Správní orgány proto nebyly povinny samy navrhovat nebo posuzovat alternativní trasu. Byly však povinny zohlednit konkrétní dopady posuzované stavby na práva stěžovatelů, což učinily při posouzení její těsnosti, funkčnosti, vlivů na okolní pozemky a právního titulu k jejímu umístění. Jelikož nebylo prokázáno, že by provoz kanalizace konkrétně ohrožoval pozemky stěžovatelů, nebyla pouhá existence jiné myslitelné trasy překážkou dodatečného povolení.

[66] Krajský soud se zabýval také argumentací stěžovatelů založenou na nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06 a jejich tvrzením, že mělo být zvoleno jiné řešení méně zasahující do jejich vlastnického práva. Nejvyšší správní soud nejprve podotýká, že stěžovatelé nepřesně reprodukují závěry krajského soudu. Ten netvrdil, že by se žalovaný s judikaturou Ústavního soudu, na niž stěžovatelé poukazovali, vypořádal. Naopak výslovně uvedl, že se žalovaný k této judikatuře konkrétně nevyjádřil, nicméně se zabýval námitkou veřejného zájmu. Uvedený nález neřešil skutkově ani právně shodnou věc. Týkal se veřejně přístupné účelové komunikace; v nynější věci je proto použitelný pouze v obecné rovině ochrany vlastnického práva a přiměřenosti jeho omezení

(nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06, body 30 a 34). Krajský soud přitom vycházel z toho, že předmětem řízení nebylo umístění nové kanalizace ani výběr optimální varianty jejího vedení, nýbrž posouzení zákonných podmínek pro dodatečné povolení již existující stavby. Současně dospěl k závěru, že zjištěné technické a skutkové okolnosti neprokazují nefunkčnost, netěsnost ani jiné konkrétní ohrožení práv stěžovatelů takové intenzity, které by dodatečnému povolení stavby bránilo. Krajský soud tak podstatu uvedené argumentace vypořádal.

[67] S otázkou zásahu do vlastnického práva úzce souvisí tvrzení stěžovatelů, že dodatečné povolení nebylo možné bez jejich souhlasu. Podle § 59a vodního zákona, ve znění rozhodném v době vydání napadeného správního rozhodnutí, byl vlastník pozemku povinen strpět za náhradu na svém pozemku vodní dílo vybudované před 1. 1. 2002 a jeho užívání. Je-li postaveno najisto, že předmětná kanalizace je takovým vodním dílem, zakládá toto ustanovení ve prospěch vlastníka vodního díla právo odpovídající věcnému břemeni, respektive služebnosti, k dotčenému pozemku.

[68] Existenci takového zákonného věcného břemene ve vztahu k předmětné kanalizaci potvrdil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 27. 4. 2022, čj. 22 Cdo 967/2021-392. Dovodil, že kanalizace je vodním dílem, existovala nejpozději od roku 1999 a ke dni 1. 1. 2014 vzniklo podle § 59a vodního zákona zákonné věcné břemeno spočívající v povinnosti vlastníka strpět za náhradu její umístění a užívání. Nejvyšší soud tedy ve vztahu k téže kanalizaci výslovně dovodil povinnost stěžovatelky strpět její existenci a užívání na svém pozemku. Za této situace nebyl souhlas vlastníků dotčených pozemků samostatnou podmínkou žádosti o dodatečné povolení (rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2024, čj. 4 As 30/2022-47).

[69] Ustanovení § 59a vodního zákona se ovšem týká pouze soukromoprávního titulu k umístění a užívání vodního díla. Samo o sobě nenahrazuje splnění veřejnoprávních podmínek dodatečného povolení a neopravňuje správní orgán povolit technicky nevyhovující či nebezpečnou stavbu. V nynější věci však správní orgány technický stav, těsnost a funkčnost kanalizace posuzovaly samostatně. Z § 59a vodního zákona dovodily pouze nepotřebnost souhlasu vlastníků, nikoli automatické splnění ostatních podmínek dodatečného povolení. Jiný závěr nevyplývá ani z toho, že stěžovatelé jsou současně vlastníky sousedního pozemku parc. č. 1378/60. Jako vlastníci pozemků přímo dotčených stavbou byli účastníky správního řízení a mohli uplatnit všechny námitky založené přímým dotčením svého vlastnického práva. Stěžovatelé neoznačili ustanovení, podle něhož by vydání dodatečného povolení bylo nadto podmíněno jejich zvláštním souhlasem jako vlastníků jiného sousedního pozemku.

[70] Konečně stěžovatelé zpochybňují závěry o veřejném zájmu. Podmínkou dodatečného povolení podle § 129 odst. 3 stavebního zákona není prokázání samostatného pozitivního veřejného zájmu na zachování stavby, nýbrž prokázání, že stavba splňuje zákonné podmínky a není v rozporu s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Správní orgány proto nemohly případné technické nedostatky omluvit pouhým obecným odkazem na veřejný zájem na odvádění odpadních vod. Mohly však při celkovém posouzení zohlednit, že kanalizace dlouhodobě odvádí splaškové vody z několika nemovitostí, včetně domu stěžovatelů, a je napojena na navazující kanalizační systém zakončený čistírnou odpadních vod. Spor o to, zda je na posuzovaný úsek aktuálně napojeno šest, nebo sedm rodinných domů, není pro tento závěr rozhodující. Podstatné je, že kanalizace je fakticky provozována a odvádí odpadní vody z více nemovitostí. Současně nebylo prokázáno, že by její provoz v době vydání napadeného rozhodnutí ohrožoval životní prostředí, zdraví osob nebo majetek stěžovatelů.

[71] Nejvyšší správní soud s ohledem na všechny výše uvedené úvahy neshledal důvodnou žádnou z kasačních námitek. Nezjistil ani takové vady řízení před správními orgány nebo krajským soudem,

které by mohly mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí nebo rozsudku krajského soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[72] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[73] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Osobám zúčastněným na řízení nevznikly náklady, jejichž náhradu by jim bylo možné podle § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. přiznat. Nemají proto právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. října 2026

L. S.

Tomáš Foltas v. r.
předseda senátu